

Ірина КОЛОС,
канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, Україна
ORCID 0000-0001-7134-1441
vasylivna.iryana@kneu.edu.ua

Богдан МАСТЕРОВ,
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти,
освітня програма «Менеджмент бізнес-організацій»,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, Україна
ORCID 0009-0007-4230-4917
Masterovbogdan265@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІЙСЬКОВИХ КОМУНІКАЦІЯХ

Ключові слова: цифрові технології, мережева екосистема, ІІІ, цифрова грамотність

Вступ. Гібридна російсько-українська війни змінила важливість й переоцінила значимість інформаційно-комунікаційних систем в архітектоніці національної безпеки. Цифровий простір став інтегральним середовищем з одночасним веденням військових операцій у фізичній, інформаційній та кібернетичній сферах. Актуальність дослідження зумовлена залежністю успіху будь-якої військової операції від швидкості, безпеки та цілісності інформаційних потоків, що об'єднують нульові позиції фронту, штаби, органи влади та міжнародних партнерів. Цифрові комунікації одночасно розглядаються як головна мішень атак противника і ключовий інструмент українського супротиву, координації та інформаційного протистояння.

Україна демонструє значні результати адаптації від використання комерційних супутникових знімків і спеціалізованих додатків до застосування ІІІ для боротьби з дезінформацією. Разом з тим, цей процес часто є ситуативним і фрагментарним, породжуючи виклики безпеки, стандартизації та дефіциту кваліфікованих кадрів. Саме тому обрана проблематика є важливою в умовах сьогодення.

Результати. Цифрові технології трансформували військові комунікації від технічної складової до стратегічного аспекту функціонування з орієнтацією на оперативне регулювання й адаптування та постійне запровадження інновацій [1, с. 104-105]. Так, регулювання проявилось в оперативному пристосуванні чогось для розв'язання проблем, зокрема, зміні офіційних меседжів, масовому залученні соцмереж (TikTok), розвитку нових каналів комунікації (чат-бот СБУ Vachu.Info, додаток Lepta, сервіс ТиХто) та адаптації цивільних сервісів (єДокумент в «Дії») [1, с. 108-109]. Адаптування полягає в глибокій перебудові процедур, зокрема, створення МВС цифрових систем (інтерактивна мапа, проєкт з Google) для документування воєнних злочинів, а також адаптації до змін у політичному

середовищі й культурних особливостей (відео контент спільно з «UA Разом») [1, с. 109]. Імплементація інновацій передбачає (1) системне застосування ІІІ для моніторингу інформаційного простору (платформи SemanticForce і Attack Index), (2) розвиток крауд-розвідки через чат-боти (на кшталт, «Ворог»), (3) інтегрування цифрових технологій у військову освіту для формування сучасних компетенцій [1, с. 109-110].

Доречним є створення єдиного інформаційного простору з перетворенням розрізнених оборонних ресурсів в гнучку мережеву екосистему, що є вирішальною умовою для здобуття стратегічної переваги. Впровадження мережецентричних екосистем дозволяє забезпечити безперервний обмін розвідувальними даними між усіма в режимі реального часу. Сучасні засоби супутникового зв'язку й хмарні рішення створюють єдиний інформаційний простір, що покращує ситуаційну обізнаність підрозділів безпосередньо на полі бою. Інтеграція штучного інтелекту, розвідувальних дронів, засобів вогневого ураження в процеси комунікації автоматизує аналіз великих масивів даних, що (1) суттєво скорочує час від виявлення цілі до її нейтралізації, (2) значно прискорює цикл прийняття критично важливих рішень і дозволяє уникати інформаційного перевантаження штабів шляхом виокремлення тільки критично важливого обсягу даних. Особлива увага має приділятися кіберзахисту й стійкості каналів передачі інформації, що дозволяє мінімізувати вплив засобів радіоелектронної боротьби противника.

Виваженою є обґрунтована позиція в науковій праці [2, с. 416] щодо необхідності й важливості розвитку цифрових компетентностей військовослужбовців, насамперед офіцерів ЗСУ, оскільки інформаційна перевага стає вирішальним чинником, який безпосередньо визначає ефективність виконання бойових завдань і збереження життів особового складу. Оволодіння навичками роботи з автоматизованими системами управління й спеціалізованим програмним забезпеченням перетворюється з додаткової переваги на базову вимогу до сучасного командного складу. Високий рівень цифрової грамотності дозволяє офіцерам ефективно інтегрувати дані з розрізнених джерел у цілісну картину операційної обстановки для якнайшвидшого прийняття рішень у динамічних бойових умовах. Крім того, глибоке розуміння принципів кібергігієни й функціонування захищених каналів зв'язку мінімізує вразливість підрозділів до засобів радіоелектронної розвідки й інформаційних операцій противника. Відтак, системне підвищення рівня цифрової підготовки офіцерського корпусу є стратегічною інвестицією у формування інтелектуальної переваги, здатної нівелювати кількісну перевагу ворога на полі бою.

Висновки. За результатами виконаного дослідження можна зробити висновок, що цифровізація у військових комунікаціях є обов'язковою умовою виживання й набуття переваги у сучасній гібридній війні, перетворивши комунікацію на складну мережеву екосистему. Дієвість комунікацій у когнітивному військовому просторі, насамперед, визначається швидкістю передачі даних, а також здатністю формувати наративи і протидіяти дезінформації. Доведено критичну важливість людського капіталу з достатньо необхідним рівнем професійної компетентності (знання, уміння, навички), в тому

числі прийнятною цифровою грамотністю й цифровою зрілістю. Отже, використання цифрових технологій в інформаційно-комунікаційному протистоянні стає пріоритетним в посиленні комунікаційної стійкості, що є вирішальним складником стійкості національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Юськів Б., Карпчук Н., Пелех О. Зміни стратегічних комунікацій України в час російсько-української війни (2022–2024 РР.). *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. №. 3 (20). № 3. С. 99–112. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2024-03-99-112>
2. Зайцев А. Роль цифрових технологій в розвитку тактичних та оперативних навичок військових курсантів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2024. № 6 (140). С. 414–421. DOI 10.24139/2312-5993/2024.06/414-421. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D1%86%D0%B5%D0%B2.pdf>

Iryna KOLOS,

Ph.D., Associate Professor of the Department of Management,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

Bohdan MASTEROV,

Bachelor's Student,
Educational Program «Management of Business Organizations»,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN MILITARY COMMUNICATIONS

Abstract. Digitalization in military communications is a prerequisite for survival and gaining an advantage in modern hybrid warfare, transforming communication into a complex networked ecosystem. Human capital with a sufficient level of professional competence, including acceptable digital literacy and digital maturity, becomes of critical importance.

Key words: Digital technologies, Network ecosystem, AI (Artificial Intelligence), Digital literacy

References

1. Yuskyv, B., Karpchuk, N., & Pelekh, O. (2024). Changes in Ukraine's strategic communications during the Russian-Ukrainian war (2022–2024). *International Relations, Social Communications and Regional Studies*, (3), 99–112. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2024-03-99-112> (in Ukrainian)
2. Zaitsev, A. (2024). The role of digital technologies in the development of tactical and operational skills of military cadets. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 6 (140), 414–421. DOI 10.24139/2312-5993/2024.06/414-421. Available at: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D1%86%D0%B5%D0%B2.pdf> (in Ukrainian)